

Charter voor Biodiversiteit: Stappenplan

Dit stappenplan begeleidt je bij het opstellen van een lokaal actieplan voor meer biodiversiteit en biedt tips en inspiratie aan om van de officiële ondertekening en de uitvoering van dit charter een succes te maken.

Het Charter voor Biodiversiteit groeide in 2007 uit een initiatief van Natuurpunt Oost-Brabant. Geetbets, Zoutleeuw en Herent beten de spits af en zetten de eerste stap naar een betere lokale biodiversiteit. Talrijke charters later, spreken we van een succes voor heel Vlaanderen.

In dit stappenplan vind je tips en tricks en voorbeelden van Natuurpuntafdelingen die jullie zijn voorafgegaan.

Korte introductie

Heel wat individuen, verenigingen en gemeenten zetten zich in voor de lokale biodiversiteit. Nestkastjes ophangen, poelen graven, een dagje werken in een natuurgebied of het ecologisch beheren van wegbermen. Deze acties zijn veel meer dan een druppel op een hete plaat. Maar het is belangrijk deze acties te kaderen in een integrale visie. Het Charter voor Biodiversiteit vormt hiervoor het uitgelezen instrument.

Dit is een engagementsverklaring tussen een gemeente en Natuurpuntafdeling om samen werk te maken van lokale biodiversiteit. Bij elk charter hoort een actieplan met concrete acties om de biodiversiteit op terrein te versterken.

Door een integrale visie te koppelen aan actie, zorg je voor een coherent en transparant beleid rond dit thema. Daarnaast worden er op die manier financiële middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de opgestelde acties.

Het initiatief voor de ondertekening van een charter kan zowel bij de gemeente als bij de afdeling liggen. De uitvoering van het charter gebeurt altijd in nauw overleg en samenwerking tussen beide partners.

Het stappenplan is opgedeeld in **4 fases**:

FASE 1: Voorbereiding

FASE 2 : Overleg

FASE 3: Ondertekening

FASE 4: Uitvoering en evaluatie

Fase 1: Voorbereiding

1 - werk een duidelijke toekomstvisie uit voor het lokaal natuurbeleid

Wil je als Natuurpuntafdeling aan de slag gaan met het Charter voor Biodiversiteit? Zorg er dan voor dat je een duidelijke visie hebt over de lokale biodiversiteit en het natuurbeleid vooraleer je het gemeentebestuur benadert.

Inventariseer wat er op dit moment al gebeurt in jouw gemeente.

Wat willen we **prioritair** aanpakken? Wat gebeurt er nu reeds? Wat moet zeker besproken worden tijdens het eerste overleg?

Gebruik hiervoor **de drie topprioriteiten voor natuur** in jouw gemeente.

#1 Eén vierkante meter natuur per inwoner per jaar

#2 Eén actieplan per soortengroep van de Rode Lijst

#3 Minstens €3 per Natuurpuntlid/jaar voor de lokale werking

Meer info zie:

www.natuurpunt.be/vierkantemeter

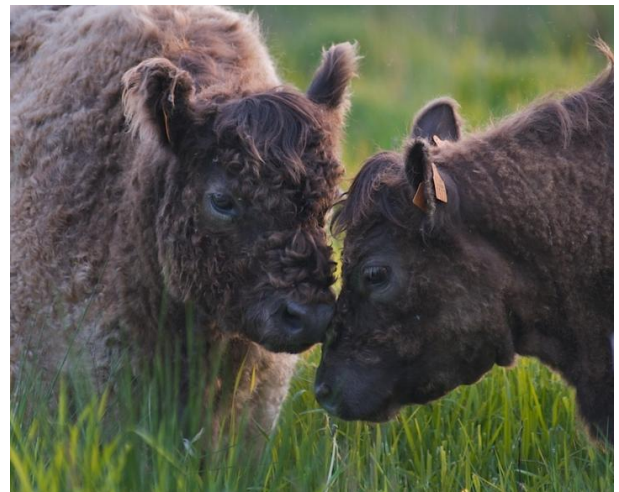
Gebruik ook de handleidingen:

- [Bijlage: Adoptie van soorten](#)
- [Bijlage: Aankoop van natuurgebieden](#)
- [Bijlage: Voorbeelden biodiversiteitsacties](#)

2 - nodig de gemeente uit om samen aan de slag te gaan met het Charter voor Biodiversiteit

Vraag een gesprek aan met de gemeente. Of stuur een brief naar je gemeente met wat je wenst en een vraag tot ontmoeting.

Gebruik de drie topprioriteiten van Natuurpunt voor meer natuur in jouw gemeente in jouw brief. Nodig hen uit om samen een actieplan voor een charter uit te werken.

Fase 2: Overleg

3 – Het overleg

Inventariseer samen het huidige natuurbeleid van de gemeente. Samen kan je de prioritaire punten filteren voor jouw lokale situatie.

Potentiële acties zijn bijvoorbeeld een goed bermbeheer, een efficiënt waterbeleid, trage wegen of het 'adopteren' van (rodellijst) soorten.

Vergeet zeker de provinciale prioritaire soortenlijst niet, een prima hulpmiddel om een koestersoort te selecteren.

Jullie maken het best zo **concreet** mogelijk. Streef naar **constructieve** acties en een duidelijke taakverdeling. Help elkaar om reële verwachtingen en goede afspraken te maken. Probeer de lokale milieuraad te betrekken in dit overleg.

4 – De schouders onder een ambitieus actieplan

Het charter bestaat uit een vaste internationale **engagementsverklaring** aangevuld met een lokaal **actieplan** met concrete acties en activiteiten. Dit actieplan is essentieel om het Charter voor Biodiversiteit leven in te blazen.

Probeer een tijdschema en takenverdeling uit te werken waarbij je rekening houdt met: Welke acties worden opgenomen in het actieplan? Op welke termijn? Welke middelen en hoeveel middelen zijn er beschikbaar voor het project? Welke resultaten verwacht je? Beter een kleiner aantal zeer **concrete** actiepunten dan dubbel zo veel.

Het actieplan is gestructureerd rond 4 werkpijlers:

Gebiedsgericht: restfinanciering voor het aankopen van natuur, specifiek beheer voor gemeentelijke gronden, actualisering van GNOP, bermbeheerplan, ...

Soortgericht: acties rond een specifieke soort: bv. rugstreeppad, sleedoorpage, ...

Natuur dicht in de buurt: aanleg van een speelbos, beheer van een park, subsidies voor zwaluwen, haagplantactie, ...

Natuur voor iedereen: communicatie over natuur, lokale natuurgebieden en soorten, sensibilisatie via informatieve brochures, gebruik van gemeentelijke infokanalen, ...

[Bijlage: 101 \(bio-\)diverse actiepunten](#)

[Bijlage: Sjabloon Charter 2013](#)

[Bijlage: Voorbeeld actieplan Ieper](#)

5 - Advisering door MAR en goedkeuring door gemeentebestuur

Zorg dat het Charter voor Biodiversiteit en het lokaal actieplan **gedragen** worden door de Milieuraad en het gemeentebestuur. Betrek hen dus tijdig bij de besprekingen. Het **gemeentecollege** zal zijn goedkeuring moeten geven aan het Charter voor Biodiversiteit en het actieplan.

Biodiversiteit is een complex en moeilijk toegankelijk onderwerp. Het is dus heel normaal dat niet elk gemeenteraadslid of milieuraadvertegenwoordiger mee is in dit verhaal. **Natuurpunt Educatie** biedt een **actuele voordracht** over het biodiversiteitsbeleid.

Voor meer info: contacteer educatie@natuurpunt.be

[Bijlage: Voorbeeld van collegebesluit](#)

Fase 3: Ondertekening

6 - Maak van de ondertekening een feest

Proficiat! Jullie hebben ervoor gezorgd dat er een actieplan klaarligt om mee aan de slag te gaan. Dit is een belangrijke stap naar een geslaagd natuurbeleid. Zorg voor een feestelijk ondertekeningsmoment waarbij inwoners en pers worden geïnformeerd over de wederzijdse engagementen.

[Bijlage: Handleiding Publieksevenementen](#)

[Bijlage: Handleiding Tips voor een professioneel persbericht](#)

Fase 4: Uitvoering en evaluatie

7 - Breng Natuurpunt op de hoogte van jouw actie!

Stuur het ondertekende charter en een mooie foto van de ondertekening op naar het Natuurpuntsecretariaat.

T.a.v. Cel Beweging
Coxiestraat 11
2800 Mechelen

8 - Voorzie budget

Zorg dat er budget en middelen voorzien worden voor de uitvoering van het charter. En zorg ervoor dat de uitvoering van dit actieplan een vast agendapunt is op de lokale milieuraad. Je kan bijv. ook een biodiversiteitswerkgroep oprichten.

9 - Monitoring en opvolging

Zorg voor een goede monitoring en opvolging van het Charter voor Biodiversiteit en het actieplan. Maak minimum één keer per jaar **een stand van zaken** op i.s.m. het college en/of de gemeenteraad.

Betrek eventueel andere partners bij deelaspecten van het actieplan. Vele handen en hoofden maken licht werk!

10 - Communicatie

Communicatie vormt de rode draad doorheen de uitvoering van het charter. **Betrek** en **mobiliseer** inwoners bij lokale biodiversiteit!

[Bijlage: Voorbeeldartikels uit Natuur.blad](#)

